

гою ЕОМ проаналізована племінна документація за десятки років, оцінені бугаї, лінії, поєднуваність ліній тощо. На основі генетичного аналізу якості стада для племінних заводів «Плосківський», «Шамраївський» розроблено науково обгрунтовані 5- і 10-річні перспективні плани селекційно-племінної роботи. В них передбачено введення в дію всіх резервів з метою одержання в середньому на корову по 6000 кг молока.

Впровадження програми оцінки бугаїв за якістю потомства і аналізу племінної роботи з використанням ЕОМ для поліпшення молочних стад у господарствах і держплемстанціях республіки дасть економічний ефект. Затрати ручної праці зоотехніків-селекціонерів і техніків по племінних записах на роботу з інформацією скорочуються в 65 разів. Цей робочий час вони зможуть використати на організацію роботи тваринників, підвищення їх ділової кваліфікації, а також на роботу безпосередньо з тваринами. Економія грошових коштів при розробці селекційних програм оцінки бугаїв у господарствах і на держплемстанціях республіки становитиме близько 2,5 млн. карбованців.

ВПЛИВ ВІКУ МАТЕРІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ДОЧОК

М. С. ПЕЛЕХАТИЙ, кандидат сільськогосподарських наук

Український науково-дослідний інститут розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби

Переведення виробництва молока на промислову основу супроводжується підвищенням ремонтом стада корів. Щорічно на молочних комплексах вибраковуюють 25—30% корів і більше. Це зумовлює скорочення періоду господарського використання корів і збільшення кількості молодих тварин у стаді. Тому великий інтерес являє собою питання про племінні якості таких тварин.

За літературними даними, серед вчених та спеціалістів немає єдиної думки щодо цього питання. Одні (С. С. Чешін, 1960; Р. А. Балтакменс, 1967) доводять, що продуктивність дочок не залежить від віку матерів, якщо останні не старше 12 років, другі (Л. А. Кремер, 1949; С. І. Штейман, 1969; А. П. Маркушин, 1974) вказують на можливість одержання цінного приплоду від 12—17-річних корів, треті (Р. П. Васильєв і А. П. Солдатов, 1969) встановили, що з віком племінні якості корів погіршуються. Найвищими надоями характеризуються дочки, які народились від корів-рекордисток у віці першого отелення.

Вплив віку матерів чорно-рябої породи на молочну продуктивність і тривалість життя дочок ми вивчали в 1975—1976 рр. на племзаводі «Кожанський» Київської області (табл. 1).

1. Вплив віку матерів на молочну продуктивність і тривалість життя дочок

Вік матері, отелення	Надій за 305 днів І лактації, кг			Середній надій за 1—III лактації, кг			Надій за 1 день життя, кг			Тривалість життя, місяці		
	n	M±m	C _v	n	M±m	C _v	n	M±m	C _v	n	M±m	C _v
I	212	3462±56	23,7	155	3965±67	21,2	165	6,22±0,20	40,4	165	85,8±2,5	38,1
II	224	3486±60	25,7	155	4044±70	21,7	170	6,73±0,22	41,8	170	92,4±2,8	40,2
III	193	3454±58	23,3	143	3934±65	19,9	141	6,85±0,21	36,8	141	96,1±3,0	36,6
IV	146	3444±70	24,6	104	3981±80	20,5	104	6,98±0,28	40,4	104	94,1±3,4	36,2
V	77	3519±85	21,2	57	4040±87	16,2	59	6,80±0,35	39,9	59	97,6±5,2	41,0
VI	77	3223±84	22,8	58	3683±84	17,3	50	6,25±0,32	36,3	50	94,5±4,3	32,3
VII	55	3226±92	21,2	39	3831±114	18,5	38	6,45±0,54	49,9	38	95,3±6,2	39,4
VIII	26	3377±146	21,4	18	3800±219	23,1	12	5,75±0,70	38,4	12	91,2±11,7	42,2
IX	31	3336±158	26,4	23	3835±169	21,1	21	6,21±0,52	38,8	21	90,6±9,3	43,7

Корови, одержані від матерів у віці першого отелення, за рівнем надою в I лактацію не поступались перед тваринами, які походили від середньовікових матерів. Аналогічна картина відмічена також по середньому надою за перші три лактації.

Отже, думка про те, що телиць в тому числі й у спецгоспах по виробуванню нетелей, слід осіменяти спермою бугаїв м'ясних порід, а одержаний від них приплід ставити на відгодівлю, не зовсім вірна. Наведені фактичні дані, як і результати досліджень інших авторів, свідчать, що від первісток можна одержувати цінне високопродуктивне потомство.

Племінні якості корів старшого віку погіршуються. Дочки, одержані від матерів у віці VI—VII отелення і пізніше, за надоєм поступаються перед тваринами, які народилися від середньовікових та молодих матерів. У окремих випадках різниця між надоями за лактацію на користь останніх становить 300—400 кг і статистично вірогідна.

Наші дослідження показали, що вік корів значно впливає на тривалість життя потомства. Способом Чебишева (М. О. Плохінський, 1969) ми провели вимірювання емпіричних рядів регресії (табл. 2).

Визначені показники досягали максимального значення у тваринах одержаних від матерів у віці IV—V отелення. Корови, які походили від первісток та від старих матерів (IX отелення), жили на 10—12 місяців менше і їх надій за день життя був на 0,3—0,9 кг нижчий, ніж від матерів IV—V отелення. Потомство від матерів зазначеного віку ще більше різнилось за довічним надоєм. У корів, одержаних від первісток та старих матерів, він був на 14—20% нижчий, ніж у тих, які по-

ходили від матерів IV—V отелення.

Якщо молоді матері впливають негативно в основному на тривалість життя свого потомства, то старі, крім того, і на рівень надою за лактацію. Внаслідок цього із старінням матерів довічна продуктивність одержаних від них корів знижується досить швидкими темпами. Корови у віці IX отелення і старше мало придатні для відтворення стада. Проте залишати приплід від високопродуктивних старих корів вигідніше, ніж від середньовікових тварин, які гірші за продуктивними якостями.

Отже, вік корів впливає на продуктивні якості і тривалість життя потомства, а тому його слід враховувати при проведенні підбору в стаді.

ПОГЛИНАЛЬНЕ СХРЕЩУВАННЯ КОРІВ І ТЕЛИЦЬ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ З БУГАЯМИ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ

И. З. СІРАЦЬКИЙ, С. Т. ЄФІМЕНКО, кандидати сільськогосподарських наук

О. П. ПАВЛОВА, науковий співробітник

Український науково-дослідний інститут розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби

Серед загальноприйнятих зоотехнічних методів поліпшення існуючих і створення нових порід худоби особливе місце займає породне схрещування, за допомогою якого створено більшість сучасних високопродуктивних порід. У багатьох дослідках щодо схрещування молочних порід у одержаних помісей порівняно з вихідними породами встановлено прояв гетерозису в напрямі підвищення надоїв і кількості молочного жиру за лактацію при проміжному успадкуванні вмісту жиру в молоці або ж збільшення кількості молочного жиру при проміжному успадкуванні надоїв і жирності молока.

На Україні останнім часом поширилось схрещування корів і телиць симентальської та білоголової української порід з бугаями чорно-рябої породи.

2. Динаміка довічного надою і тривалості життя корів, одержаних від матерів різного віку (вирівняні рядки регресії)

Вік матері, отелення	Тривалість життя		Надій за 1 день життя		Довічний надій	
	місці	% до максимального значення	кг	% до максимального значення	кг	% до максимального значення
I	87,4	90,6	6,44	95,3	17 167	86,7
II	91,2	94,5	6,63	98,1	18 442	93,1
III	94,0	97,4	6,73	99,6	19 295	97,4
IV	95,7	99,2	6,76	100	19 670	99,3
V	96,5	100	6,73	99,6	19 808	100
VI	96,2	99,7	6,62	97,9	19 424	98,1
VII	94,9	98,3	6,45	95,4	18 669	94,2
VIII	92,6	96,0	6,19	91,6	17 482	88,2
IX	89,4	92,4	5,86	86,7	15 978	80,7